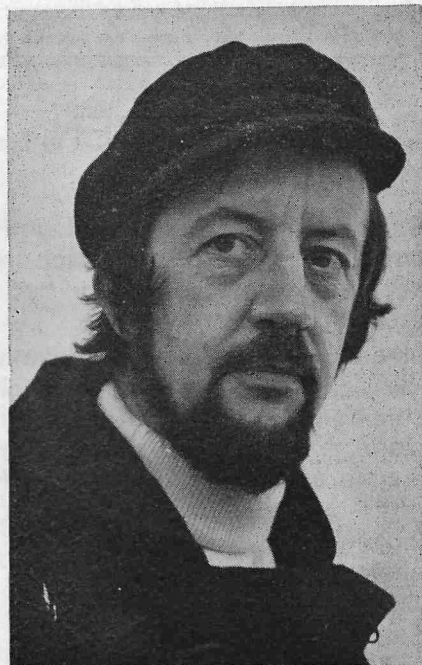

Röntgenfoto van de mens

Tjeppen Krotte heeft een boek geschreven, vernamen de nagenoeg zeven à achtduizend Oostendenaars die de jongste Oostendse Revue hebben bijgewoond, geschreven door Herman Moerman en ten tonele gevoerd door authentieke Oostendenaars onder wie Herman Moerman zelf (geboren in Deinze, wanneer weet ik niet juist).

Het boek waarover sprake, is al 16 jaar op gang want Herman Moerman begon eraan toen hij redakteur en later hoofdredakteur werd van «Het Nieuwsblad van de Kust». Toen ondertekende hij zijn stukjes met de naam «Rol Mops». Ik herinner me nog heel goed het weemoedige stukje afscheid dat hij dan richtte tot zijn trouwe lezers.

Herman verliet eigenlijk een beetje de journalistiek om zich volledig te wijden aan drukkerij Publigrifik. Maar het schrijven zat hem in het bloed, om het met een gemeenplaats te zeggen. Hij lanceerde «De Kinkhoorn» en daar had hij naast andere teksten de kans om weer zijn kijk op zichzelf en de hem omringende maatschappij weer te geven. Later nog kregen zijn stukjes breder gehoor, want iedere week schreef hij ons zijn ervaring in briefjes die door «Topsy» werden ondertekend.

Ik weet niet in welke mate zij gelezen worden, maar telkens ik Tips opensla zoek ik onwillekeurig naar de Topsy-stukjes en zoals dat met de Boembas het geval is tracht ik er de gestalte van een mij bekend figuur te ontdekken.

Herman heeft er ooit eens min of meer rechtstreeks een antwoordje aan mijn adres ingesloten toen hij mij in lieve woorden, want hij is een lief man, vroeg wat meer begrip aan de dag te leggen voor de vele inspanning

gen van de leden van het amateurs-toneel, in casu «De Bacchanten».

Nu heb ik opnieuw enkele stukjes herlezen, omdat ik over het komende boek «Zonder prinsen of prinsessen» een «stukje» wilde plegen. Tussen haakjes de verklaring voor de titel kunnen jullie in het korte voorwoord van het boek vinden. Ik zal die niet verraden opdat jullie des te meer aangespoord zouden worden het boek in handen te nemen en te kopen.

Het is niet omdat ik Herman Moerman waardeer en omdat hij mijn trouwe gezelschap is in het nu v.z.w. geworden maandblad «De Kinkhoorn» dat ik per sé wil dat jullie het werk zouden lezen. Ik ben namelijk erg enthousiast over wat erin beschreven en geschreven staat.

Er wordt tegenwoordig erg veel geschreven en in veel gevallen is het geschrijf zelfingenomen geleuter van iemand die zichzelf centraal plaatst en dan maar heldendaden verzint of troosteloos peutert in eigen wanhoop en eenzaamheid of zijn wellustige durf vooropzet.

Bij Herman is het anders. Het gaat om reële dingen, om mensen en gebeurtenissen die echt zijn gebeurd of echt hadden kunnen gebeuren. In ieder geval ziet men er telkens de man die schrijft als een gebaren makende gestalte achter een licht gordijn waar men doorheen kan kijken. Wat mij vooral treft is de scherpe opmerkingsgave van «Kornuit» of van «Topsy», zijn levenslust, zijn zelfkritiek, zijn vertrouwen in de anderen, vriendschap en een ietwat meewarig hoofdschudden om de onveranderde en niet te veranderen mens. Herman kijkt door de mensen heen, hij situeert ze in de warmte van zijn glimlach, zonder een

ogenblik na te laten hun licht belachelijke kanten aan te tonen. Wat hij beschrijft verloopt niet in een kille tempel, maar in een maatschappij waar anderen meereageren, riposteren, zichzelf verraden, net zoals de schrijver, zonder in het klassiek ziekelijke te vervallen, zichzelf zonder medelijden schetst.

De menselijkheid heeft mij getroffen en ook de levendige, frisse taal. Het herhaalde inschakelen van een dialoog, wat het korte verhaal bijzonder genietbaar maakt. Ik wil niet overdrijven, maar nu komt het mij echt voor dat ieder stukje een «drama» op zichzelf is, een afgesloten geheel, een cirkel waar een stukje wereld in rondtolt. Dit is een stukje Oostende, maar het is ook en vooral wellicht een brokje «comédie humaine».

Ik kan mij niet voorstellen dat men er niet door geroerd of aangetrokken zou zijn. De kleine lezer kan zonder moeite een brokje per dag verorberen. De lezer tout court zal wellicht een flink stuk in de nacht lezen wanneer hij straks het bundeltje in handen krijgt.

Hij weze getroost. Dit is maar een greep, er is nog, en wij hopen dat het grote succes dat dit werkje zal kennen Herman er zal toe aanzetten door te schrijven, wellicht enkele van zijn vroegere verhaaltjes op te vissen of een van zijn stukjes wat uit te werken. Er kan een mooie verhalenbundel van komen want de stof is er en het talent ook.

Hugo BRUTIN

Herman Moerman: «Zonder Prinsen of Prinsessen», 1975, Uitg. v.z.w. De Kinkhoorn, 116 bldz., 175 fr.